

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL MEDI AMBIENT (GESTIÓ DE RESIDUS)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 16 de febrer de 2023, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava el següent:

- La disconformitat per la nova ubicació dels contenidors d'escombraries del carrer de l'Encarnació, just al davant del seu habitatge que és a la planta baixa de la finca.
- Aquests contenidors abans estaven ubicats al davant d'uns locals comercials, on no molestaven, però amb la construcció de l'Escola Municipal Teixidores de Gràcia, es va fer una remodelació del carrer i s'han canviat de lloc.
- Va presentar un escrit a l'Ajuntament perquè algú s'ho mirés, ja que diu que hi ha altres opcions possibles per ubicar-los on no generarien molèsties de soroll ni pudors com és el cas però ho han desestimat.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Districte de Gràcia amb la col·laboració de la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 20 de febrer de 2023, es va sol·licitar a aquests organismes la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 20 de març de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit, emès per la Gerència de Medi Ambient i Serveis Urbans exposa que en el carrer de l'Encarnació s'han dut a terme diverses intervencions per pacificar la zona i millorar l'entorn de l'Escola Teixidores de Gràcia.

En una primera actuació es va elevar el pas de vianants que hi ha davant mateix de l'escola. Posteriorment, s'ha dut a terme una segona actuació per millorar la seguretat i l'accessibilitat, que consisteix a ampliar la vorera davant l'escola i alternar el carril de serveis des del carrer de l'Escorial, creant una ziga-zaga al carrer de l'Encarnació amb la finalitat de reduir la velocitat dels vehicles.

A més, cal considerar que, al costat de mar, hi ha el jardí del Silenci, que és un espai municipal amb cessió d'ús que rep la visita dels infants de l'escola i també inclou una escola bressol de titularitat privada.

Així doncs, totes aquestes actuacions han estat dirigides des del Districte de Gràcia per tal de millorar la seguretat del carrer, per pacificar-lo i per reduir la velocitat dels vehicles.

En aquest cas, no és viable fer moviments de contenidors a la ubicació sol·licitada per la interessada, ja que alteraria l'estructura de la ziga-zaga; tot això fa que arran de la modificació d'espais escolars, no hi hagi alternativa per a la ubicació dels contenidors.

La mateixa Gerència adjunta la resposta de l'IRIS.

CONSIDERACIONS

1. Sobre el contingut de la resposta de l'Administració.

Abans de res des d'aquesta Sindicatura es vol manifestar **que la documentació facilitada en l'informe de resposta hi manca informació**. Concretament ens referim a la pregunta "Els motius pels quals, segons la resposta municipal facilitada, no s'instal·len contenidors a l'entorn de les escoles, quan aquests centres bé els utilitzen".

En conseqüència, es recorda a Gerència de Medi Ambient i Serveis Urbans l'obligació dels òrgans municipals, d'acord amb el que estableix la base III, apartat 3 del Reglament de funcionament de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, d'aportar dades, expedients i, en general, tota la documentació necessària perquè pugui dur a terme les seves actuacions de supervisió. Si aquesta qüestió no era del seu àmbit d'actuació, s'espera que sigui redirigida a l'òrgan corresponent.

2. Sobre la ubicació de contenidors

La recollida de residus urbans és un servei de prestació essencial i es caracteritza per una especial i elevada complexitat d'organització i de requeriments logístics.

El disseny del sistema i procediment de recollida de residus urbans per part dels ajuntaments constitueix una decisió que s'emmarca en el que es coneix com a potestat de decisió discrecional de les administracions públiques, quan entre diferents solucions tècniques, totes elles possibles i legítimes, l'Administració pública opta per una d'elles. En el marc del dret a la bona administració, regulat en l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, la decisió, però, ha d'estar motivada com la millor possible aplicant els principis de motivació i equitat, per tal de no incórrer en arbitrarietat (art. 9.3 de la Constitució espanyola).

Existeix una circular municipal de l'any 2014 que recull els criteris tècnics per a la instal·lació d'elements, mobiliari i accessoris per a la gestió de residus i neteja viària. Entre aquests criteris, hi destaquen els següents: no es poden posar contenidors davant d'escales de veïns, en voreres inferiors a 4 metres, preferiblement s'han de buscar espais on no hi hagi habitatges (places, solars, cases deshabitades, etc.), situar-los preferiblement sempre en calçada i en carril d'estacionament, evitar al màxim posar-los sobre la vorera...

En el cas objecte d'estudi, la complexitat que s'esmenta en el primer paràgraf s'ha vist augmentada per la ubicació d'una escola en el mateix tram de carrer i la necessitat d'intentar pacificar al màxim el trànsit rodat. Aquesta pacificació ha portat a distribuir el carril de serveis des del carrer de l'Escorial fins al del Torrent de les Flors, de manera que l'únic lloc on s'ha decidit que podien ubicar-se els cinc contenidors de deixalles junts (un de fracció orgànica, un de fracció resta, un d'envàs de vidre, un de cartró i paper i un d'envàs lleuger) és davant de la finca de la promotora de la queixa, en una vorera inferior a 4 metres i que contradiu tres dels criteris esmentats en el paràgraf anterior.

Tenint en compte la dificultat generada per la ubicació dels cinc contenidors de residus, aquesta Sindicatura ha visitat el carrer de l'Encarnació i ha observat que l'espai que està destinat a estacionament de motocicletes a l'altura del núm. 78, ocupa el mateix espai que els contenidors i els baixos de la finca està destinat a usos comercials. Seguidament, i tocant a la cantonada amb el carrer l'Escorial, hi ha una terrassa en calçada. La distància que hi ha entre un emplaçament i l'altre no és excessiva i no suposaria un greuge per als veïns i veïnes que s'han de desplaçar des de l'altre extrem del carrer. Caldria doncs que tècnicament s'estudiés aquesta opció i ponderar les conseqüències que tindria l'una o l'altra ubicació.

L'Administració té la potestat de revisar les seves decisions analitzant l'impacte de les mesures adoptades, i sobretot quan aquest fet està justificat per la ciutadania directament afectada.

3. Sobre el dret al descans

La Constitució espanyola reconeix el **dret a la protecció de la salut** i estableix que correspon als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives. L'Estatut d'autonomia de Catalunya, per la seva banda, estableix que totes les persones tenen **dret a la protecció davant de les diferents formes de contaminació**, entre les quals hi ha la contaminació acústica.

D'altra banda, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix que l'Ajuntament ha de garantir als ciutadans i ciutadanes el **dret a un medi ambient sa** que cerqui la compatibilitat entre el desenvolupament econòmic i l'equilibri ambiental.

Per acabar, la Carta de ciutadania - Carta de drets i deures de Barcelona estableix que **l'Ajuntament ha de controlar tot tipus d'emissions perjudicials per al medi i per a la salut o el benestar de les persones** i ha de potenciar la cultura mediambiental.

El gaudi d'aquests drets es pot veure afectat per la ubicació de múltiples contenidors davant d'un domicili situat en una planta baixa i, per tant, més exposat a molèsties. Malgrat que la nova contracta hagi apostat per models de vehicles més moderns i silenciosos, aquesta millora no evita que la ciutadana hagi de conviure amb els sorolls derivats del pas i les operacions de càrrega, abocat i descàrrega de cada una de les cinc fraccions, sumada a l'actuació periòdica dels vehicles que higienitzen els contenidors.

No s'ha d'oblidar que el soroll és el segon factor ambiental que més impacta en la salut de la població, just darrere de la contaminació de l'aire i que, segons l'informe de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) "Soroll ambiental i salut a la ciutat de Barcelona", es constata que el 57% de la població està exposada a nivells de soroll per sobre del llindar que l'OMS considera negatiu per a la salut, i un 27% de la població ho està a nivells molt per sobre d'aquest llindar. Aquest informe conclou que el soroll té efectes en la salut emocional i psicològica i pot produir trastorns de la son.

Actualment l'estat de salut d'aquesta persona, segons ens informa, s'ha vist afectat de manera important per la situació que està vivint; presenta alteracions del son que requereix tractament farmacològic.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica no ha estat eficaç** per garantir el dret al descans de la ciutadana.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a la Regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica** que valori altres ubicacions dels contenidors en qüestió, com la proposada.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.